

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОСУ УКРАЇНИ

В уряді

Ключове завдання —
посилення обороноздатності

▶ СТОР. 3

До річниці
захисту
Донецького
аеропорту

Міцніші за бетон

▶ СТОР. 4

Ми —
українці!

У Вроцлаві стартувала акція
«Прапор життя»

▶ СТОР. 5

№ 10 (8289)

ВІВТОРОК, 16 СІЧНЯ 2024 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Олег БОРИСЕНКО: Ми відновлюємо слух бійцям, які потім повертаються на фронт

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук зустрівся з Міністром у справах Європи та закордонних справ Франції Стефаном Сежурне

Це перший закордонний візит Міністра у справах Європи та закордонних справ Франції Стефана Сежурне після вступу на посаду.

Сторони обговорили оборонну підтримку України, продовження санкційного тиску проти російської федерації, реалізацію Форуму миру Президента України Володимира Зеленського, а також європейську та євроатлантичну інтеграцію України. ▶ СТОР. 2

Питання війни і миру розглядають у Давосі

Триває візит Президента України Володимира Зеленського до Швейцарії. У його межах заплановані зустрічі глави держави з головами обох палат парламенту, лідерами партій та Президенткою Швейцарії. Крім того, сьогодні очікується участь Президента в роботі Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) у Давосі. Зокрема, організатори форуму повідомили, що очікується виступ В. Зеленського зі спеціальною промовою на панелі «Досягнення безпеки та співробітництва у фрагментованому світі». Разом із ним у панелі братимуть участь виконавчий директор Всесвітнього економічного форуму Клаус Швааб та президент ВЕФ Бьорге Бренде. ▶ СТОР. 5

Фронт

Сили оборони знищили російський літак А-50 і повітряний пункт управління Іл-22

Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний підтвердив інформацію про знищення російського літака ДРЛВ А-50 та повітряного пункту управління противника Іл-22. Про це він написав у своєму телеграм-каналі: «Воїни Повітряних сил Збройних Сил України знищили ворожий літак далекого радіолокаційного виявлення А-50 та повітряний пункт противника Іл-22. Дякую Повітряним силам за чудово сплановану та проведену операцію у Приазов'ї! Слава Україні!». ▶ СТОР. 8

Фото Олександра КЛИМЕНКА. Більше фото тут — www.golos.com.ua

У коридорі ЛОР-інституту на п'ятому поверсі висить прапор однієї з бригад ЗСУ з актуальним гаслом «Ваші душі за наші кривди!». Це — подарунок від пацієнтів завідувача відділу мікрохірургії вуха і отонейрохірургії Державної установи «Інститут отоларингології ім. професора О. Коломійченка» АМН України, доктора медичних наук,

професора Олега Борисенка. Протягом 2022 року у хірургічному відділенні на 30 ліжок виконали 1700 оперативних втручань, 2023-го — понад 2400. Тут повертають слух навіть найважчим пацієнтам. Більше як половина підопічних професора Борисенка та його колег — військово-службовці Збройних Сил України. ▶ СТОР. 6—7

ПОДІЇ

Генератори — армії

Бійцям, що боронять країну на сході та півдні, передали десять дизельних генераторів. «Сьогодні завершили одну із спільних ініціатив з Петером Гебелем щодо підтримки військових. Генератори, які були придбані завдяки Петеру Гебелю та його благодійній організації ONZ hilft Ukraine, вже у розпорядженні наших захисників», — повідомив народний депутат України від Миколаївщини Максим Дирдін. Генератори з Німеччини доставили помічники народного депутата Віталій Порхун та Євген Цушко. Вони ж і передали генератори військовим бригадам, які перебувають на сході країни, а також на Херсонщині та Миколаївщині, повідомляє наш власкор Олена ІВАШКО.

Зробити місто чистим та конкурентним

Сприяє розвитку та підвищенню конкурентоспроможності Кривого Рогу зможе Меморандум про співпрацю з компанією «Нео-Еко Україна» — партнером французької компанії Neo-Eco. Як зазначають у міськраді, у межах реалізації Програми з відновлення міської інфраструктури громада залучає міжнародних партнерів для впровадження сучасних інноваційних проєктів. Компанія «Нео-Еко Україна» має великий досвід у сфері циркулярної економіки. Підписуючи меморандум, в.о. міського голови Юрій Вілкул підкреслив: «Співпраця з «Нео-Еко» стане ще одним кроком у нашому шляху сталого розвитку міста. Це партнерство допоможе впроваджувати нові ідеї з розвитку Кривого Рогу. Наша спільна мета — зробити місто екологічно чистим, інноваційним та конкурентоспроможним на міжнародному рівні», інформує наш власкор Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

КОРОТКО

■ Волонтери Мальтійської служби допомоги Івано-Франківська відвідали прифронтові міста. В межах проєкту «Роздача продуктивних наборів особливо вразливим верствам населення в Україні» вони надали допомогу мешканцям Дніпра, Запоріжжя, Харкова, Балаклії, Ізюма та Дергачів, **передає наш власкор Людмила СТРАЖНИК.**

■ На Рівненщині село Заболоття Вараської громади дуже активно підтримує наших захисників. Волонтери щомісяця відправляють машини на фронт з харчами, теплим одягом, засобами гігієни, **повідомляє наш власкор Олександра ЮРКОВА.**

■ П'ятнадцять тисяч звернень надійшло від хмельничан до міськради. Переважно люди просять фінансової допомоги. Вона була потрібна тим, хто постраждав через ракетні обстріли, **інформує наш власкор Ірина КОЗАК.**

Більше від «Голосу України»: <http://www.facebook.com/GolosUkraine>; <http://t.me/GolosUkraine>

Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук зустрівся з Міністром у справах Європи та закордонних справ Франції Стефаном Сежурне

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Насамперед Спікер Парламенту України подякував Франції за всебічну підтримку, акцентувавши, що Україна дуже цінує оборонну підтримку, яка надається Францією. «У дуже багатьох питаннях ви були лідерами щодо надання допомоги Україні», — наголосив Руслан Стефанчук, висловивши сподівання, що такий рівень підтримки України щодо надання озброєння продовжуватиметься й надалі.

Під час зустрічі сторони обговорили зміцнення оборонного партнерства між країнами та продовження підготовки Угоди між Україною й Францією про надання гарантій безпеки нашій державі.

У питанні подальшої військової підтримки Руслан Стефанчук окреслив перелік нагальних потреб України, передусім постачання далекого озброєння та додаткових засобів для захисту повітряного простору.

Окрім того, Голова Верховної Ради України висловив вдячність Франції щодо підтримки Форуму миру Президента України Володимира Зеленського. Він зауважив, що очікує на подальшу активну підтримку з боку Франції та на її лідерську роль в адвокатуванні ук-

раїнського плану серед інших країн, зокрема, країн Африки, Азії й Латинської Америки.

«Важливо запобігти спробі росії обійти чинні обмеження», — акцентував Руслан Стефанчук, подякувавши Франції за рішення щодо замороження активів росії. «Українські та французькі парламентарії мають разом знайти законодавчу формулу, як забезпечити механізм спрямування цих активів для України», — зазначив він.

Спікер Парламенту України висловив вдячність

Франції за активну позицію у питанні відкриття перемовин про повноцінне членство України в Європейському Союзі. Він повідомив, що Україна прискорено працює над прийняттям відповідних законів. Також Руслан Стефанчук наголосив, що сподівається на позицію Франції щодо підтримки членства України в Організації Північноатлантичного договору, адже для України це рішення є визначальним.

Зі свого боку, Міністр у справах Європи та закордонних справ Франції

Стефан Сежурне акцентував, що його перший закордонний візит на посаді в Україну — втілення волі та бажання Франції й надалі надавати Україні тривалу стійку підтримку стільки, скільки буде необхідно, у цьому протистоянні агресії.

Прес-служба Апарату Верховної Ради України.

З новим Міністром закордонних справ Франції Стефаном Сежурне зустрівся Президент України Володимир Зеленський. «Обговорили наші оборонні потреби: спільне

виробництво дронів, артилерії, подальше посилення ППО. Поінформував про роботу щодо Форуму миру», — повідомив Глава держави на своїй сторінці у мережі X. Президент подякував Франції за активну участь у цій глобальній роботі над Форумом миру, «незмінну підтримку на полі бою для наших воїнів і допомогу нашому народові».

Як повідомив під час спільної з французьким колегою прес-конференції міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, під час переговорів у Києві

йшлося про подальше постачання в Україну систем ППО і ракет до них, кроки України до членства в ЄС і НАТО, залучення нових країн до Форуму миру і розвиток оборонної співпраці.

«Ми домовилися, що Франція підтримуватиме не просто інтеграцію України в ЄС, а дотримання конкретних строків на цьому шляху», — поінформував міністр. Він також повідомив, що сторони домовилися разом працювати над залученням країн Азії, Африки і Латинської Америки до Форуму миру Президента Зеленського. Окрім того, значну частину переговорів було присвячено розвитку оборонної співпраці між країнами.

«Ми вже заклали основу для розгалуженої співпраці оборонних компаній. Ця співпраця включатиме локалізацію в Україні виробництва, спільне виробництво найбільш необхідних озброєнь. А сьогодні ми домовилися працювати над створенням максимально сприятливих умов для взаємодії наших оборонних компаній насамперед в юридичній сфері, щоб вони могли виробляти якомога більше зброї», — сказав Дмитро Кулеба.

Фото: rada.gov.ua

«Ми тут»!

Прем'єр-міністр Великої Британії Ріші Сунак запевнив у готовності підтримувати нашу країну аж до самої Перемоги

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Урочісіе засідання 12 січня

У п'ятницю в сесійній залі, окрім народних депутатів, були присутні Президент Володимир Зеленський, Прем'єр-міністр Деніс Шмигаль та представники Кабінету Міністрів. Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук повідомив, що всі присутні в залі мають велику честь вперше прийняти високоповажного гостя, надійного союзника та справжнього друга України пана Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Ріші Сунака.

«Країна, яку ви представляєте, і народ, який ви представляєте, є нашим надійним партнером упродовж усіх років незалежності», — звернувся до високоповажного гостя Руслан Стефанчук. Від імені Верховної Ради він висловив слова глибокої вдячності народу Сполученого Королівства, британському парламенту та уряду за непохитну солідарність з Україною. «Ця війна є безперервним викликом для майбутнього усього світу, і ми раді, що Велика Британія усвідомлює це, і цінуємо, що в цій боротьбі маємо такого надійного і відданого союзника», — наголосив очільник парламенту.

Свій виступ Ріші Сунак розпочав так: «Я прибув із найстарішого парламенту світу, щоб звернутися до найсміливішого. І це вели-

ка честь для мене. Кожний парламентарій, який працює в демократично обраному парламенті, дорожить ідеалом свободи. Ваша мужність полягає в тому, що ви захищате цей ідеал, навіть коли ворог знаходиться на відстані 20 кілометрів до цієї будівлі. Чимало з вас особисто були під прицілом, але ви не дали себе залякати, ви продовжували проводити засідання і виконувати свій обов'язок, як ви це робите протягом всієї цієї війни. Саме тут ви уособлюєте суверенітет і незалежність, заради яких ваш народ готовий пожертвувати всім».

Прем'єр-міністр Великої Британії висловив гордість за те, що може називатися другом Президента Володимира Зеленського. «Жоден лідер цього століття не зробив більше для об'єднання ліберальних демократій на захист наших цінностей, тому дозвольте від імені усіх нас сказати вам дякую», — сказав він.

Те, що сьогодні відбувається в нашій країні, Ріші Сунак назвав «складним моментом у боротьбі за свободу». «Як завжди, під час конфлікту, будуть невдачі, й ми повинні готуватися до того, що це буде довга війна», — зауважив він. Історія свідчить, що демократії, які витримують, завжди перемагають, переконаний британський прем'єр. За його словами, путін не може цього зрозу-

міти, але жодна армія ніколи не здолає волю вільного народу. Саме тому Україна перемаже».

російські військові значно переважають за чисельністю українські сили, констатував Ріші Сунак, але зауважив водночас і те, що ми вже повернули собі половину окупованої території, утримали схід, відновили життя важливі судноплавні шляхи, щоб допомогти прогнати росію з України. «Ці перемоги свідчать: росію можна перемогти в її загарбницькій війні, вона вже втратила майже пів мільйона осіб. путін зіткнувся зі спробою державного перевороту і звинувачений як міжнародний військовий злочинець. Він очолює економіку, сильно ослаблену санкціями, і йому вдалося «переконати» країни по всій Європі значно збільшити свої оборонні витрати. Тепер він змушений випрошувати зброю в Ірану і Північній Кореї, відчайдушно жертуючи сотнями тисяч чоловіків в надії, що Україна поступиться або що її друзі підуть геть», — наголосив очільник британського уряду. І заявив, що Україна не здасться і Сполучене Королівство Британії ніколи не відступить».

Ріші Сунак висловив гордість з приводу того, що Британія вже надала нам понад 9 мільярдів фунтів стерлінгів підтримки. «Але я хочу піти ще далі», — сказав він. — Сьогодні ми з Президентом Зе-

ленським домовилися про нове партнерство між нашими країнами, яке розраховано на сто й більше років. Наше партнерство стосується оборони та безпеки. Мова йде про унікальні зв'язки між нашими народами та культурами. Йдеться про відбудову нової і кращої України, залучення інвестицій у робочі місця, в житло, фінансування вивчення англійської мови для українців».

«Ми допоможемо вам перемогти у війні», — що фразу в залі зустріли оплесками. Як і її продовження: «росія думає, що вони нас перечекать, що наша рішучість похитнулася. Це не так, за останні два роки ми відправили вам 2,3 мільярда фунтів стерлінгів військової допомоги. Цього року ми збираємося збільшити цей показник з найбільшим оборонним пакетом на сьогодні вартістю 2,5 мільярда фунтів стерлінгів». Цей пакет включатиме більше засобів протиповітряної оборони, більше протитанкового озброєння, більше ракет дальнього радіуса дії, тисячі набоїв та артилерійських снарядів і навчання для тисяч солдатів. «Не сумнівайтесь, ми нікуди не відвертаємося, а путін ніколи нас не перечекать. Ми тут заради України стільки, скільки буде потрібно», — запевнив Прем'єр-міністр Великої Британії. Утім, він переконаний, що найкращий спосіб забезпечити Україну необхідною зброєю — це допомогти виробляти цю зброю самостійно. Тож нам мають намір допомогти над масовим істотним збільшен-

ням оборонно-промислового виробництва. «Вірю, що це стане джерелом величезної економічної міцності для України в майбутньому», — запевнив Ріші Сунак. — Отже, навіть коли виникне питання надавати більше обладнання, ми допоможемо вам стати збройною вільною країною. Британські компанії, такі як BAE Systems, IMS, вже надають підтримку вашим Збройним Силам з території України, і ми підемо далі, починаючи з сьогоднішнього дня з 200 мільйонів фунтів стерлінгів на виробництво тисяч нових безпілотників як тут в Україні, так і в Сполученому Королівстві. Це найбільший пакет безпілотників, наданий Україні будь-якою країною».

Така угода підтримує історичний вибір України щодо вступу в НАТО, переконані у Великій Британії. «Вважаю, що законне місце України в НАТО», — наголосив Прем'єр-міністр цієї країни. — Але справа не лише в тому, яку користь НАТО принесе Україні. Йдеться також про те, яку Україна принесе користь НАТО. Ваше розуміння сучасної війни приходить не з підручника, а з поля бою. Ваші Збройні Сили є досвідченими інноваційними та хоробрими. Україна належить до НАТО і НАТО буде сильнішим з вами».

«Ми з Президентом Зеленським щойно підписали нову угоду про безпеку. Якщо росія коли-небудь знову вторгнеться в Україну, Велика Британія прийде вам на допомогу, надаючи швидко і

постійну допомогу в сфері безпеки. Ми надамо сучасне обладнання на суші, морі та в небі, санкції проти російської економіки і будемо тісно співпрацювати з союзниками над цим. Вам не доведеться просити, вам не доведеться доводити, що вам це потрібно. Сполучене Королівство буде з вами від першого і до останнього моменту», — заявив Ріші Сунак під час свого виступу в парламенті. «Якщо ми похитнемося зараз, ми підбадьоримо не лише путіна, але і його союзників у Північній Кореї, Ірані та інших країнах», — продовжив він. — Або станемо на бік України і будемо захищати нашу спільну справу — перемоги демократії над диктатурою, свободи над тиранією, верховенства права над анархією».

Своє звернення Прем'єр-міністр Великої Британії завершив такими словами: «В один із перших днів вторгнення, у темряві, перед світанком, коли російські бомби падали на Київ, Президент Зеленський стояв під Будинком із химерами і надіслав світу просте сміливе послання: «Ми тут!» Сьогодні світ запитує: «Чи захищаться ваші союзники, чи ослабне рішучість, чи похитнеться віра у ваш успіх»? Моя відповідь така сама: «Ми тут!» Як символ незламного альянсу України та Великої Британії Ріші Сунак передав українському парламенту прапор Сполученого Королівства, підписаний усім урядом цієї країни.

Надія СМІАН.

Президент Володимир Зеленський посмертно нагородив закарпатця, бійця Сил спеціальних операцій ЗСУ Анатолія «Варвара» ТЕГЗУ (ліворуч) орденом «За мужність» III ступеня, інформує наш власкор Василь Нитка

У Тучині гуртом розв'язали задавнену проблему

Старост у громадах обирають люди. У Тучині Гоцанської громади Рівненського району обрали на цю посаду ініціативного Валентина Систука (на знімку).

— У селі всі одне одного знають, тому обрали людину активну, хорошого організатора, господаря, бо у Тучині накопичилось багато проблем. А у війну їх іще більше додалося, — розповідає гоцанський селищний голова Микола Панчук.

За недовгий час перебування Валентина Систука на посаді старости в окрузі зроблено чимало. Остання така добра справа — впорядкування місцевого сміттєзвалища. Проблема задавлена, потребувала розв'язання.

Валентин Систук власним екскаватором та ще кілька односельців, які мали техніку, почали впорядковувати сміттєзвалище. Люди побачили це і собі долучились, бо всім хочеться жити у чистому довкіллі. Тож упродовж одного робочого дня на прилеглий до смітника території було зібрано й компактно розміщено з дотриманням санітарних норм понад 1,5 тисячі тонн побутових відходів.

— Хочеться працювати для громади, якщо відчуваєш підтримку односельчан. А я її відчув, за що дуже вдячний. Люди працювали з

власної ініціативи. У фінансовому еквіваленті виконаний ними об'єм робіт становить понад 150 тис. грн. Завдяки мешканцям Тучина, добровольцям і волонтерам ці кошти вдалося зекономити, а на території звалища зробити розподіл сміття на побутове й будівельне та відвести окремих майданчик для деревини. У планах також майданчик для компостування трави, листя тощо, — каже староста Валентин Систук, який переконаний, що за умови постійного підтримання порядку території звалища вистачить іще на десятки років.

Олександра
ЮРКОВА.

Рівне.

Фото
Ірини ПОВАР.

Олег БОРИСЕНКО: Ми відновлюємо слух бійцям,

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Чимало з них потім повертаються на фронт, зауважує Олег Миколайович.

— Вісімдесят відсотків мінно-вибухових травм супроводжуються акубаротравмою (контузєю), травмою органів слуху, розривом барабаних перетинок, перелами слухових кісточок, ураженням скроневої кістки та слухового нерва, — пояснює мій співрозмовник. — Іноді це призводить до повної глухоти: нерв не витримує такої травми і повністю руйнується. Кільком таким бійцям, здається, чотирьом, з повною втратою слуху ми зробили кохлеарну імплантацію. Серед них є снайпер, який після цієї процедури знову повернувся на фронт. Уявляєте? Після білатеральної, тобто двосторонньої, кохлеарної імплантації пішов на передову! Надіслав мені фото: сидить зі снайперською рушницею і з цими імплантами у вухах. Я запитую: і як ти там, не втрачаєш зв'язок? Ні, каже, в мене навіть є одна посушня перевага — раніше за всіх чую наближення дронів. Тобто через імпланти якісь частоти він сприймає краще.

Для важкопоранених слух — це не просто здатність чути мову, зазначає медик.

— Це — важливий сенсорний елемент, який дає змогу спілкуватися зі світом і повертатися до життя після політраум. Коли людина нічого не бачить і не рухається, вона може на слух сприймати інформацію, реагувати. У мене були такі пацієнти, — додає хірург. — Ми повернули слух військовослужбовцю зі складними бойовими травмами — опіком обличчя, втраченим зором, втраченими руками. Тепер він чує, і для нього це величезна радість. Надзвичайно морально стійкий і мужній хлопець...

На фронті зберегти слух бійцям допомагають так звані активні навушники, які дають змогу чути шепіт, але гасять звуки вибухів і контролюють, щоб середній рівень шумів не перевищував безпечні для людського вуха 82 децибелі.

ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Олег Борисенко — завідувач відділу мікрохірургії вуха і отонейрохірургії Інституту отоларингології ім. проф. О. Коломійченка АМН України, доктор медичних наук, професор. Один із основоположників отонейрохірургії в Україні. Закінчив Київський медінститут з відзнакою, після чого пройшов спеціалізацію з отіатрії і отонейрохірургії в університеті м. Бордо (Франція). Навчався в провідних профільних клініках Франції, Італії, Німеччини та США. Президент Української асоціації отіатрів, отонейрохірургів та отоневрологів. Асоційований професор Державного університету медицини та фармацевції ім. Н. Тестеміцану (Молдова). Член-кореспондент Німецького товариства оториноларингологів, хірургів голови та шиї. Член президії Європейської академії отології і отоневрології. Єдиний представник України у міжнародній колегії отоларингологів CORLAS за всі часи її існування.

«Все буде добре!» — запевняє Олег Борисенко свого пацієнта військовослужбовця Олександра Цабенка.

«Такі навушники, скажу відверто, є не в кожного. Якщо придбаєш їх собі, то й матимеш», — пояснює ситуацію військовослужбовець Олександр Цабенко. Він теж — один із пацієнтів професора Борисенка. За фахом — учитель, а нині — піхотинець, головний сержант взводу. «Пішов до військомату сам, коли дізнався про Бучу. Мені сказали зачекати, а в березні вже викликали за повісткою, — пригадує він. — Спочатку захищав Северодонецьк. Воював по всій лінії зіткнення: Донецька область, Луганська... В жовтні під Куп'янськом отримав мінно-вибухову травму, внаслідок чого пошкодив зір і втратив барабанні перетинки. Звернувся до цьо-

го закладу, адже тут працюють фахівці, які можуть допомогти мені відновитися, щоб у подальшому продовжити робити свою справу — захищати Україну. Хлопці вже чекають!»

Це друга його травма за 18 фронтних місяців. «У бойових умовах захисне спорядження часто втрачається, — розповідає Олександр. — Мене після поранення витягли в одній обгорілій флісці».

Під час розмови раптом з'ясовується, що у нього досі немає статусу учасника бойових дій. Тому що на фронті часто втрачаються ще й документи, а «коли заводять на бойові чергування, паперами займаються просто ніколи». Попри це усі послуги в Інституті ото-

ларингології військовослужбовці отримують безплатно, включно з операціями з відновлення барабаних перетинок (саме таку довелося зробити Олександру) та за потреби протезування слуху.

Такі самі умови — і для цивільних. «Протезування слуху у нас безплатне, імпланти пацієнти отримують за державною програмою, черг сьогодні немає, хворий може отримати імплант протягом декількох тижнів, — уточнює Олег Борисенко. — Більшість наших операцій проводиться в межах пілотного проєкту із запровадження нового механізму фінансування, передбаченого постановою уряду № 181 від 3 березня 2021 року «Деякі

питання впровадження та реалізації нового механізму фінансового забезпечення надання спеціалізованої медичної допомоги в окремих науково-дослідних установах Національної академії медичних наук». Це означає, що хворі нічого не витрачають на такі оперативні втручання, коштом пілотного проєкту покриваються медикаменти, всі операційні витрати. Все необхідне для цього є».

До речі, першу в серії операцію з кохлеарної імплантації зробили саме в київському Інституті отоларингології. Нечуючим пацієнтам вживили електронний пристрій, стимулятор до слухового нерва, і завдяки цьому повернули слух.

«Таку операцію провів у 1991 році професор Юрій Сушко, — розповідає Олег Борисенко. — Я тоді йому асистував, був молодим лікарем. У деяких країнах Східної Європи за тих часів ще не виконували таких оперативних втручань, у росії провели вже після нас, і то за допомогою німецьких хірургів. А ми все робили самі, своїми руками. Згодом створили Асоціацію отохірургів, яка поширює наш досвід. На базі інституту започаткували курси з мікрохірургії вуха, куди з 1999 року регулярно приїздили на навчання лікарі з усього колишнього радянського союзу, всієї Східної Європи, азійських країн. І тоді створили наш унікальний відділ — мікрохірургії вуха і отонейрохірургії».

Загалом тут пройшли навчання понад 600 лікарів. До Інституту отоларингології приїздили за досвідом медики з Польщі, Лівії, Ізраїлю, росії, білорусі, Литви, Латвії, Естонії. «Щороку ми проводили міжнародні семінари, на які запрошували наших колег з Європи, США, — пригадує Олег Миколайович. — Разом читали лекції, виконували показові операції для лікарів, і в них була можливість бачити на власні очі, як працюють українські хірурги, французькі, німецькі, американські, і порівнювати різні школи. Тому і пацієнти

у нас завжди було багато. Після того як почалася російсько-українська війна, зрозуміло, що контакти з росіянами та зі всім східним крилом перервали».

Часто до Інституту отоларингології звертаються як до останньої інстанції, після невдалих медичних маніпуляцій.

— На відміну від побутових бойових травм слухового апарату рідко загоюються самі, бо під час вибуху барабанна перетинка розлітається на шматочки і все це потрапляє всередину, в барабанну порожнину, разом з брудом і пилом, та ще й супроводжується опіками, — пояснює Олег Борисенко. — Іноді такі перфорації намагаються закрити напівхірургічними методами: наклеювати на перетинку плівочки — фібринові чи з концентрованої плазми, залишаючи у барабанній порожнині невидане сміття. Більше половини таких пацієнтів потім знову повертаються до стаціонару, їх доводиться оперувати. Ми закриваємо барабанну перетинку фрагментом фасції — плівки, що огортає скроневої м'яз.

Інститут отоларингології активно співпрацює з Головним військовим клінічним госпіталем, де медики рятують бійців після складних поранень. «Ми до них часто виїжджаємо, — розповідає Олег Борисенко. — Є хворі з комбінованими травмами, яких не можна перевозити, тому оперуємо їх там. Колеги з військового госпіталю теж до нас приїждять, вивчають наш досвід, потім роблять такі операції самостійно».

Операційний день Олега Борисенка може тривати з 11-ї ранку і до 10-ї вечора. За два роки повномасштабної війни його графік майже не змінився.

«Після 24 лютого 2022 року я щодня їздив на роботу з передмістя, але ми не працювали в звичному режимі майже два місяці, — розповідає лікар. — Частину пацієнтів виписали. Персонал фактично жив в інституті. У понеділок дорогою до Києва я заїжджав за медичною сестрою, привозив її на роботу, щоб вона чергувала, а потім

